

SLOVENE

Štev. 108. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod iz dvorišča nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v petek, 13. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izjemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemanj:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejemanj: za celo leto 20 K, za polovico leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 1.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petilivra (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona štev. 188.

Rusko-japonska vojska.

Neka brzjojavka iz Sanhajvana poroča, da neka večja bitka, ki se je bila baje v ponedeljek dvajset angleških milj (30 km.) južno od Liaojana.

Ta vest pa ni resnična.

Morda je bila kaka praska mej poizvedovalnimi oddelki, kaka večja bitka pa ni bila. Upoštevati je treba, da je Liaojan oddaljen od Vidžu trideset dni hoda in da je boja tja jako težavna. — Tudi vest, da bi bila pri Motien gorskem sedlu, 8. t. m., kaka večja bitka in da bi bil general Sasulid mrtev ne bo resnična, kajti generalni poročnik Saharov poroča, da so bile japonske čete, ki so Fenvančen zasledile, 8. t. m. še vedno ondi in da so odposlale le poizvedovalne oddelke proti Liaojanu in na druge strani. Oddaljenost od Fenvančena do Motienskega gorskega sedla znaša 90 do 100 kilom. po cesti, ki ima velike klanke. Ako bi Japonci po tej nerodni cesti vsak dan prekorakali 20 kilometrov, bi komaj danes, v petek, došli k motienskemu gorskemu sedlu.

Morda bo Kuropatkin s kako brigado nadlegoval Japonce ob motienskem gorskem sedlu, a velikih množic ondi ne bo razpostavil, ker za to ondi ni ugoden položaj. Neka vest pravi, da Rusi pripoznajo, da Kuropatkin valed nezadostnega topništva ne more zadržati Kurokijevga prodiranja.

V ruskem glavnem taboru se zelo zanašajo na konjenišvo, o katerem upajo, da bo zadalo Japoncem veliko škodo.

»Politik« pravi, da Japonci, naj imajo tudi dobro topništvo, ne bodo mogli hitro prodirati proti Liaojanu.

Njihove moralne in fizične moči bodo na tej poti jako trpele. Rusi jih bodo zavirali na raznih straneh.

Od zadaj bodo vojevali kozaški oddelki guerila-vojsko. Ako Kuroki ne bo imel za hrbtom močne armade, tedaj s svojimi tremi divizijami ne bo mogel mnogo opraviti proti Kuropatkinovim 10. divizijam. — Tako »Politik«. Menda so pa Japonci pripravljeni tudi za take slučaje.

»Politik« pravi: Le s potrpežljivostjo se udajmo svetu ruskega vojnega poveljnika, katerega je izdal pred dvema mesecema: »Potrpeljenje, pred sredo maja ne more priti do večjih akcij.«

Iz Petrograda se poroča, da je zapovedana mobilizacija 10. in 17. armadnega kora. »Politik« sodi, da bode ta pomnožitev ruske armade v vzhodni Aziji došla na bojišče še ob pravem času. Določeno je bilo že začetkom vojske, da se pošlje toliko vojske na bojišče, a ti vojaki so šele sedaj poklicani, ker je sibirski železnica s prvimi oddelki odposlanega vojaštva šele sedaj gotova.

Le sovražstvo proti Rusiji je rodilo brzjojavke, da se je ta mobilizacija izvršila le vsled poraza pri Jalu, kjer so bili, kakor pravi vojaški strokovnjak »Politik«, le oddelki ruskih poizvedovalnih čet.

Naravno, da so vse, preko Kine došle brzjojavke zelo nezanesljive. Pred malo dnevi se je poročalo, da se Japonci niso izkrcali le pri Pičevu in Takušanu, ampak tudi pri Kajčovu, Fovčovu, Port Adamu, Kinču in Dalnjem.

Res pa so se vse čete izkrcale le pri Pičevu in Takušanu, vsa druga poročila o izkrcavanjih so bila napačna in tudi Dalnji je še vedno v ruskih rokah. Dalnji je jako utrjen, in Japonci bi zamogli vzeti Dalnji le po hudem boju.

Po izkrcanju v Pičevu so Japonci naskočili železniško postajo Pulantien, ondi razdrli most in brzjojavno zvezo proti severu. Sedaj pa pravijo Rusi, da so to škodo že popravili.

Nekateri listi so mnenja, da se je to moglo zgoditi le, ker so Japonci zapustili Pulantien in šli nazaj v Pičevu. Izkrcanje v Pičevu se je vsled velikega tifauna zakasnelo in da bi ne bili v Pulantinu Japonci razpostavljeni negotovi usodi, so se umaknili nazaj v Pičevu. Očividno je veliki tifaun prešel tudi kake večje operacije japonskemu brodogovju, ki je že od srede pred Port Arturjem.

Vojni poročevalec »Morning Post« trdi, da so Japonci Port Artur v torek bombardirali z indirektnim streljanjem.

Poročilo japonskega admirala Togo, da Rusi razstreljujejo pred Port Arturjem svoje vojne ladje, je jako naivno.

Ako se čujejo eksplozije, tedaj je najverjetnejše, da Rusi razstreljujejo v vzhodu v luko potopljene japonske branderje.

O zopet popravljeni železnici v Port Artur in brzjojavni zvezi imamo še neko vest iz Petrograda, ki trdi, da se je to posrečilo s tem, da je portarturska ruska garnizija

vdrla iz trdnjave in si pridobila velik uspeh. Ta vest trdi, da so Rusi pognali mnogo Japoncev v morje. (?)

Berolinski listi prinašajo poročila iz Petrograda, ki trdijo, da ni vzroka bati se za Port Artur. Posadka v trdnjavi šteje 16 do 18 tisoč mož in je za 10 mesecev v živem preskrbljena.

Rusi v Koreji.

Kozaški oddelki, ki so ostali še v Koreji, so že pričeli vzemirjevalno taktiko za hrbtom sovražnika. Japonci bodo morali z močnejšimi posadkami v Koreji skrbeti, da ne dožive maršakih presenečenj in da jim na vse pripravljeni kozaški oddelki ne uničijo zalog, katere so pustili na Koreji. Ruski generalni major Karkevič poroča, da je udala našim patruljam korejska garnizija v Pöhtonu ob Jalu, močna 75 mož. Naše patrulje so našle 700 pudov za Japonce pripravljenih živil. Dne 6. t. m. je imel drug ruski oddelk z malim oddelkom japonske konjenice pri Medalienu, deset kilometrov južno od Pöktona boj, ne da bi imel kaj izgub. Istega dne je neki ruski oddelk zasedel ob Jalu ležeče mesto Pöktonton, 20 kilometrov južno od Pöktona, kjer je uničil znatne zaloge. Istega dne je imel tretji oddelk naših poizvedovalcev 35 kilometrov južnovzhodno od Pöktona boj z manjšim japonskim oddelkom, v katerem tudi ni bilo izgub. Eden naših rekonoscijskih oddelkov je zadel ob sovražnika 20 kilometrov od Ujona, 50 kilometrov severovzhodno od Pöktona v bližini Jalu. Sovražni oddelk 200 Japoncev in 200 Korejcev je stal na strmi višavi. Po živahnem streljanju se je moral sovražnik umakniti proti Ujonu.

Veliko pozornost je vzbudila brzjojavka, da je večje število Rusov napadlo Andžu v Koreji. Japonska posadka je krčevito branila mesto in je dobila pomoč iz Jonpöna. Dne 11. t. m., ko so došli še večji japonski oddelki mestu na pomoč, so se Rusi umaknili. Imeli so 50 mrtvih. Neki vjeti ruski podčastnik je dejal, da je bil ruski oddelk, ki je izvršil napad, močan 500 mož.

Iz Tokia se poroča, da se je tudi pri Jonpönu mej Antuju in Unsanonom pokazal kozaški oddelk, ki ima namen vzemirjati bok japonske armade in japonske zveze.

Velika zarota na Ruskem?

Berolin, 11. maja. Iz Petrograda poročajo, da je ruska vlada prišla na sled veliki zaroti ruskih anarhistov, ki so v zvezi z Japonci. Zarotniki so rameravali z dinamitom razstreliti v zrak vse ruske trdnjave in vojaška skladišča. Tudi atentat v kronstadski luki je delo te zarote. Vlada je odredila najširše varnostne naredbe. Zarotnike je izdal neki njihov tovariš, ki je dobil za to od vlade 100.000 rubljev.

Na križarici »Aleksander II.« v Kronstadtu so našli peklenški stroj. Nekega ruskega častnika so prijeli v trenutku ko je hotel zažgati v luki zalogo pyrotylina. V gardnem koru je veliko razburjenje.

Poroča se, da so 60 km od Petrograda na baltiskem obrežju zaprli japonskega ogleduha, ki je bil za žensko preoblečen.

Čuje se, da so odkrili zaroto, naperjeno proti ministru Pleve; govori se celo, da je bil pripravljen tudi atentat na carja. Zimsko palačo stražijo noč in dan policisti. Vsa vladna poslopja so zastražena.

Pičevo.

Pičevo leži na vzhodnem obrežju Liaotuna, ob izlivu Sacha. Pristanišče je popolnoma zavarovano proti vetru, ker je na treh straneh obdano od gorovja. Morje je ondi zelo plitvo. Mesto ima do 20.000 prebivalcev. Tam je mnogo trgovin, skladišč in gostiln. Izvoz se ceni na 4 milijone kron. Razven s trgovino se pešajo prebivalci tudi z ribištvo. V bližini mesta stoji razvalina nekib utrd, katere so napravili Korejci. V okolici je skoro na vsakem griču masiven, 12 metrov visok stolp. Te stolpe so baje nekaj rabili za nažiganje znamenj z ognjem.

Rusi potopili japonsko transportno ladjo.

Pariz, 11. maja. Tu je bila včeraj razširjena vest, da se je rusko vladivostoško brodogovje pojavilo pred Port Arturjem. Ta vest je nastala vsled tega, ker je iz portarturske luke prišla neka ruska torpedovka, ki je pri Pičevu potopila neko japonsko transportno ladjo. Ker se je mislilo, da se rusko portartursko brodogovje sploh ne more gibati, razširile so se vsled tega vesti, da se je pred Port Arturjem pojavilo rusko brodogovje iz Vladivostoka.

LISTEK.

Dr. Aleksander Bresztien-szky †.

Iz Zagreba, 10. maja.

Sinoči je umrl na svojem posestvu Pleso pri Veliki gorici po dolgotrajni srčni bolezni dr. Aleksander Bresztien-szky. Z njim je izgubil hrvaški narod enega svojih najboljših mož, ki bi mu bil mogel v sedanjih zmedenih političnih odnosajih pomoči, da se zedini v obrambo svojih verskih in političnih pravic. Znano je iz mojih poročil, koliko se je ravno pokojnik v zadnjem času trudil, da izmiri opozicijske politične stranke. Na žalost svojo in vsega naroda s svojim plemenitim namenom ni uspel. Toda hrvaški narod ne bode nikdar pozabil, da se je dr. Bresztien-szky toliko žrtvoval, samo da pride do sloge. Ravno ko je hotel začeti iznova delati za pomirjenje, ga je zgrabila bolezen in le prezgodaj je moral leči v grob.

Dr. Bresztien-szky se je rodil 5. sept. l. 1843. v Prečcu. Prve šole je obiskoval v Zagrebu, juridična predavanja je pa slušal deloma v Zagrebu, deloma v Budimpešti, kjer je bil promoviran za doktorja prava l. 1868. Kot vrlo nadarjen in umen pravnik je dobil precej profesuro na tedanji pravoslavni akademiji v Zagrebu; a ko je bilo l. 1874. odprto vseučilišče, je postal vseučilišni profesor ter je predaval na pravoslavni fakulteti državljansko in državno pravo. Že leta 1875.—1876. je bil dekan pravoslavne fakultete, a l. 1880. je bil izvoljen za rektorja. Bil je član izpraševalne komisije za državne in sodnijske izpite. Kot vseučilišni profesor je delal vrlo mnogo, a ker je bil živahnega temperamanta, so bila njegova predavanja sploh zelo zanimiva. Vrhtega je bil dr. Bresztien-szky izvrsten govornik ter ga je mladina zelo rada poslušala. Že kot profesor se je bavil rad s politik; toda ko je postal Khuen Hedervary ban, je bilo to nevarna stvar za vsakega, ki ni trobil z njim v en rog.

Dr. Bresztien-szky in Khuen Hedervary

sta bila sicer sošolca in od mladosti prijatelja, a dobra sta si bila tudi še kasneje, ko sta se sešla v Zagrebu, saj je dr. Bresztien-szky bil po mišljenju spočetka unionist. Bil je za zvezo z Ogrsko, toda za poteno zvezo. Ko je začel pa Khuen Hedervary izvajati svojo nasilno madjarsko politiko, sta se morala raziti, kajti po mišljenju in delovanju plemeniti Bresztien-szky ni mogel odobravati nasilja bana Khuena. To je ban kmalu opazil ter začel preganjati svojega nekdanjega sošolca. Vendar se ga ni upal poprej odstraniti nego šele leta 1894. Takrat je bil Bresztien-szky mestni zastopnik zagrebški ter je odločno branil avtonomijo občinsko proti novemu zakonu, katerega je skoval ban Khuen, samo da dobe večino po mestih mažaroni. To je bil povod, da ga je predložil kralju, naj se stavi v pokoj, in to se je tudi zgodilo.

Za dr. Bresztien-szkega to ni bilo nič hudega, ker je bil premožen, ter se je podal na svoje posestvo, kjer se je bavil s knjigo in tudi s politik. Ko je hrvaška opozicija začela iznova borbo proti Khuenu, je

stopil tudi pokojnik v bojne vrste ter bil leta 1897. izvoljen kot opozicijski član v hrvaški sabor v svojem kotaru velikogoriškem. Ta kotar je zastopal do svoje smrti ter zanj mnogo storil v gmotnem pogledu.

Delovanje njegovo na političnem polju je poznato. Sodeloval je pri zedinjenju stranke »Obzorove« in stranke prava ter je bil izvoljen za predsednika zedinjene opozicije. Da zedini tudi čisto stranko, ni uspel in to ga je najhuje žalilo.

V saboru je bil brez dvoma najbolji govornik. Govoril je gladko in tako lepo, da so se mogli vsi njegovi govori tiskati brez popravljanja, tudi govori, ki jih je govoril ex abrupto. S svojimi finimi dovtipi je spravljal prav pogostoma samega bana Khuena v veliko zadrego. Mažaroni so se ga bali kot nobenega drugega, saj jih je znal tako živo zgrabiti, da so se sami med seboj sramovali, kakšni mameluki so.

Pokojni dr. Bresztien-szky je bil odločen katolik, kar je kazal povsod, a stekel si je še posebnih zaslug pri osnovanju prvega katoli-

Kitajska.

London, 12. maja. Iz Tientsina se brzojavlja „Standard“: Vedenje kitajske vlade je zelo sumljivo. Sedanje vojaško delovanje in nabiranje vojnega zaklada v Pekinu ne povzroča samo strah pred Rusi. Izobraženi Kitajci se zelo boje, da ne izbruhne zopet boksarska vstaja. Hanghitun je pred kratkim protestiral proti nekaterim vojaškim napravam ter prišel raditega v nemilost v Pekinu. Velevlasti vedno pomnožujejo svoje posadke ter opazujejo to sumljivo gibanje. Kitajska vlada se baje pogaja z neko tujo državo radi posojila, pod pretnostjo, da bo porabila dotični denar za slavlje cesaridnege rojstvenega dneva.

Hrabrost ruskega inženirja.

O tem se poroča iz Petrograda: Ruski inženir Blinov se je odlikoval pri zadnjem boju pred Port Arturjem na sledeči način: Neka sovražna krogla je priletela v strojni oddelek neke ruske ladje in pokvarila parno cev. Par je prišel uhajati. Tedaj je skočil Blinov k cevi ter s svojimi rokami toliko časa tiščal odprtino, dokler niso došli drugi in pokvarjeno cev popravili. Četudi je imel obe roki opečeni, vendar je do konca vstrajal na svojem mestu.

Pot skozi Ledeno morje.

Ker je pot okoli južne Azije tako dolga in težavna, so Rusi prišli na misel, da bi poslali svoje vojne brodove skozi Ledeno morje na bojišče. Te dni se je o tem posvetovala v Petrogradu komisija, kateri je predsedoval general Vilkičij, ki je že sam preiskoval to pot. Ledeno morje ob sibirskem obrežju je prosto ledu le dva meseca v letu. Če bi bilo mogoče rabiti to pot, bi se severna Sibirija odprla kulturnemu svetu in Rusi bi imeli eno sredstvo več, da ohranijo svoje pokrajine v vzhodni Aziji.

Po tej poti je doslej plulo 109 ladij, od njih 80 % srečno, 20 % se jih je moralo vrniti in 10 % se jih je pogubilo. Glavna ovira je led, ki ga žene veter po morju. Če pride ladja med ledene gore, je izgubljena.

Treba je pred vsem studirati vetrove v teh pokrajinah, a to bo šele mogoče, ako bodo povsod ustanovljene meteorološke postaje. Napravili bodo zdaj 15 takih postaj. Treba bo tudi preiskati vodovje. V ta namen odpošljejo šest ladij, ki bodo šle po treh potih. Tretja težava je, ker so vsi zemljevidi teh pokrajin nepopolni. — Niti Nansen, niti Nordarskjöld, niti častniki ruske »Zarje« se niso mogli z zemljevidi orientirati. Posebno so na potu goste megle, ki zakrivajo obrežje.

To preiskovanje bo trajalo tri leta in stroški se proračunani na tri milijone rubljev.

Za zdaj je komisija sklenila z vsemi glasovi proti enemu, da ne kaže ruskega vojnega brodograja pošiljati skozi Ledeno morje.

Zveza z golobjo pošto.

Moskva, 11. maja. Po zavrtilu lista »Ruskoje Slovo« se bode vpeljala med Port Arturjem in glavnim stanom golobja poštna zveza. Že leta 1902 je prejela ruska armada v Mandžuriji 150 poštnih golobov, z namenom, da se ustanove golobje pisemske pošte v Liaojanu, Mukdenu, Harbinu in Port Arturju.

Položaj v Niučvanu.

London, 11. maja. Reuterjev biró je prejel 9. t. m. iz Niučvana poročilo: Od petih polkov, ki so bili tukaj, so štirje odšli. Peti polk je imel oditi danes, a je prejel protipovelje. Glasom nekega zanesljivega vira izkrcujejo Japonci sedaj svoje čete v

škega shoda, na katerem je govoril krasen govor o odnošaju cerkve in države.

Dr. Bresztyensky se je bavil pred vsem s pravoslavniimi študijami ter je napisal lepo število učenih razprav. Znamenit je njegov govor, ki ga je govoril kot rektor l. 1880 o svobodnem izučevanju na vseučiliščih. Iz tega govora se vidi, koliko je on cenil pravo znanost sploh. Ravno tako so cenili mnogo brojne pravoslavne naprave v časopisu hrvaškega pravoslavnege društva. Najznamenitejša razprava je v tem časopisu o avstrijskem načrtu civilno-pravdnega reda. Izdal je tudi nekoliko posebnih del. Posebno so poznata: »Dokumenti plemenite obdine Pleso-Rakarje od 1642 do 1746« ter »Liberalizem in katolicizem«. Pisal je mnogo tudi za »Katolički List«. Znamenite so razprave: »Interkonfesionelne postavbe«, »Hočemo li postati svobodni zidarji?«, potem več člankov o konkordatu. L. 1896. je začel izdajati časopis »Balkan«, ki pa ni dolgo izhajal, ker Hrvati niso imeli smisla za take učene revije.

Slava vrlemu pokojniku, ki se je tako odločno boril za verske in politične pravice hrvaškega naroda!

Kaiču, a medtem so pa zasedli Rusi utrdb v Anpinu, kamor prevažajo topove v niučvanske trdnjave. Glasom neke vesti znaša število japonskih čet 30.000 mož. Vojaški svetovalec podkralja Juansikaja, polkovnik Munthe, je došel danes semkaj. Sodi se, da se hoče pogovoriti s ruskimi oblastniki, ki so baje pripravljene izročiti Niučvan Kitajcem.

Rusi so branili amerškemu konzulu od poslali amerškemu poslaniku v Pekin poročilo o sedanjem položaju. Šele na energični protest je smel konzul odpisati brzojavko. V Niučvanu je mnogo japonskih vojunov, ki so preoblečeni kakor berači. Ti poslednji so pretrgali zvezne žice podmorskih min na ustju reke Liao.

London, 11. maja. Ena angleška vojna ladja je na poti pred Niučvan.

Sanhajvan, 12. maja. Rusi ostanejo še v niučvanski okolici. Nekoliko se jih je tudi vrnilo v mesto. V Tašičanu stoji topništvo je pripravljeno, da odkoraka.

Poročila o prodiranju Japoncev.

Petrograd, 11. maja. (Uradno.) Generalmajor Karkevič je brzojavil 9. t. m. generalnemu štabu: Dne 5. t. m. so našli naši ogleduhi v Siauhipudze, 20 kilometrov severno od Takušana, na levem obrežju reke Dalinkhe, japonski oddelek, v velikosti enega polka. V boju, ki se je prišel z japonskimi sprednjimi stražami, je bil ubit en kozak. — Istega dne so našle naše patrulje na veliki cesti v Fenvančen, 6 kilometrov od Salitsabudze na reki Daline, 30 kilometrov severno od Takušana, na sovražne sprednje straže, ki so se skrivale v gorah. V naslednjih dneh so se prikazale sovražne patrulje pri Sadagu, 8 kilometrov južno od Salitsabudze in v dolini reke Ledsekal. Glasom kitajskih poročil se nahajajo japonski oddelki v velikosti 3 polkov v gorah. 20 do 30 kilometrov od Dajankae.

London, 11. maja. »Daily Chronicle« poroča iz Sanhajvana: Druga japonska armada je nabila Ruse pri Vastuntien. Japonsko topništvo je izborno operiralo.

Petrograd, 11. maja. (Uradno.) General Kuropatkin brzojavlja carju z dne 11. t. m.: Med Saimati in Fenvančenom so bila izvedena rekognosciranja, ne da bi bili zaznali sovražnika. Znatni japonski oddelek je prodiral 8. t. m. v smeri od Fenvančena proti Kaiču. Postajo Pulantišien so zasedle obmejne straže in na poti od Sanšili od Japoncev povzročene škode so popravljene. Vsa dela je vodil general Spiridolov od 4. železniškega bataljona. Spiridolov je vodil vlak z municijo, ki je prišel v Liaojan, ko so se Japonci pri Pičevu izkrcali, v Port Artur. Da bi vlak ne dobili Japonci, bilo je vse pripravljeno, da naši vojniki v skrajnem trenutku vlak razstrele v zrak. Dela vojakov četrtega železniškega polka, ki so bila izvedena z obhodom vrednim samozatajevanjem, so imela popoln uspeh. Okolu četrte ure je vlak prišel na postajo Tsintsau.

Petrograd, 12. maja. Dopisnik ruske brzojavne agenture poroča iz Mukdena: Kakor se poroča, prodira ena japonska divizija iz Fenvančena po cesti proti Hajčenu. Neki drugi oddelek koraka proti Sajutaju. Razven tega so naši opazovalni oddelki zaznali južno-zahodno od Fenvančena majhen japonski oddelek. Japonci so prekorčili spodnji tok reke Fajanho. Koliko Japoncev se je izkrcalo pri Pičevu, še ni znano. Zaliv Sičao je v naših rokah.

Petrograd, 12. maja. General Filug poroča iz Mukdena: Vesti inozemskih listov, da so Rusi zapustili Inkav, odpoklicali železnico stražarje čete in jih nadomestili s Kitajci, so popolnoma neutemeljene.

Pariz, 11. maja. Bliža se bitka pri Liaojanu. Kuropatkin se bo moral, če so sedanje informacije zanesljive, že zato bojevati pri Liaojanu, ker ne more pred prihodom Japoncev spraviti preč vojnega materiala. Na Liaojan maršira cel prvi japonski vojni število 60.000 mož in tri divizije drugega armadnega voja v številu 50.000 mož. Šesta divizija 2. voja ostane pod poveljstvom generala Kumamoto pred Port Arturjem.

Sanhajvan, 12. maja. Poročilo o bitki pri Liaojanu se ne potrjuje. Skoro gotovo je bila le praska z roparji. V Hajčen so Rusi poslali pomoč.

Sibirska železnica.

Varšava, 12. maja. »Kurjer Varšavski« poroča, da je ruska uprava sklenila, položiti na celi sibirski železnici še en tir. Prometni minister Hilkov je izdelal načrt, po katerem bi bilo to velikansko delo dovršeno v 18 mesecih, dočim so bili preje mnenja, da bi to delo trajalo najmanj dve leti.

Razna poročila.

Tokio, 11. maja. Danes so pripeljali sem več sto kozakov, ki so bili vjeti v bitki ob Jalu.

Süul, 11. maja. Neki parnik, ki se je danes ustavil v Čemulpu, je srečal 24 japonskih transportnih parnikov, ki so jadrili v smeri proti Port Arturju.

Süul, 11. maja. Korejsko ministarstvo je podalo odstavke, ker je cesar ostro obsodil ministarstvo in mu očital »zanemarjanje dolžnosti«.

Petrograd, 12. maja. Uradno se poroča o zdravstvenem stanju velikega kneza Cirila, da je vsled netočnega delovanja njegovih živcev in njegovega srca treba največje pozornosti zdravnikov.

Petrograd, 11. maja. Oblasti so dobile nalog preskrbeti še 100 zdravnikov za vzhodno Azijo, ker se meji vojniki na bojišču v nekaterih krajih širijo nalezljive bolezni.

Petrograd, 12. maja. Veliki knez Boris ostane začasno v Mukdenu.

Petrograd, 11. maja. Generalni štab Kuropatkinov ostane v Liaojanu. Brodovje admirala Jessena je v Vladivostoku.

London, 12. maja. V upravni blagajni ruskega »Rdečega križa« so baje odkrili večje poneverjenje. Dolžijo generala Svedova. Ta je baje na borzi izgubil nad en milijon rubljev, katere je poneveril iz blagajne.

Parlamentarne vesti.

Dunaj, 11. maja. Parlamentarna komisija češkega kluba je sklenila v svoji današnji seji izjavo, v kateri se izreka zahvala zaveznemu slovanskemu klubu na zvesti podpori, radi katere je postala slovanska obstrukcija nepremagljiva. Izjava opisuje žalostne posledice uporabe § 14. ter obdolžuje sedanjo vlado, da je zakrivila sedanji položaj, ki je nevaren obstanku avstrijskih narodov, ker noče izvršiti predstojajočih zakonov o enakopravnosti v deželah češke krone ter ovira uravnavo parlamentarnih razmer in reformo poslovnega reda. Češki poslanci radi pripomorejo, da se te razmere odpravijo, ako se napravi narodni mir v deželah češke krone. Oni so bili pripravi razpravljati o ustanovitvi okrožij, toda oni izjavljajo lojalno in odkrito že vnaprej, da se ne smejo na noben način kršiti vsled ustanovitve okrožij jezikovne pravice narodne manjšine. Ne oziraje se pa na pogajanja o sporazumljenju, morajo zahtevati češki uradni jezik in vseučilišče na Moravskem, katere zahteve so direktni pogoj, da pride do sporazumljenja med obema narodoma. Izjava izvršuje: Češki poslanci so vsikdar pripravi skleniti pravičen mir, na drugi strani so pa tudi odločni vstrajati v boju proti vladi, katera hoče napraviti zmago nemške obstrukcije za stalno.

Dunaj, 11. maja. Tudi vsenemška zveza je sklenila izjavo, ki pokazuje na škodljiv vpliv češke obstrukcije na samovoljno gospodstvo § 14. in naglašja, da se hoče držati linškega in vsenemškega programa. Izjava protestuje proti vsem poskusom, da se vsled takozvanega sporazuma izpostavlja nevarnosti pravice nemškega naroda.

Dunaj. Parlamentarna komisija poljskega kluba je bila pri Körberju, ki je dejal, da o razpustitvi državnega zbora ni govora, da pa je izključeno, da bi državni zbor zboroval meseca junija. Poljaki hočejo mej zasedanjem delegacij še nadaljevati svoje posredovanje mej Čehi in Nemci.

Dunaj. Obravnave kvotne deputacije se prične meseca junija po končanem zasedanju delegacije.

Budimpešta. Otvoritvena seja delegacij bo jutri, v soboto, ob 4. uri popoldne.

Dunaj. Pred novembrom ne bo zasedanja državnega zbora. Mesec september in oktober sta določena za zborovanje deželnih zborov.

Dunaj. Poljski klub je podal izjavo, v kateri pravi, da bo svoje posredovanje nadaljeval. Rešitev gospodarskih vprašanj potom § 14. je proti zakonu in interesom države. Izjava pravi, da se mora obstrukcija, ki že 7 let traja, v bodoče onemogočiti s spremembo poslovnika.

Demonstracija na zagrebškem vseučilišču.

Zagreb, 11. maja. Pri neki promociji se je v navzočnosti sekcijekega šefa Armina Pavica, ki je zastopal kralja, pela cesarska pesem. Ker se je pa spremenilo besedilo na način, da se je pelo namesto »Habsburške krone« »Štefanove krone«, so dijaki demonstrativno zapeli hrvaško himno.

Češki agrarci.

Praga. Dne 16. t. m. se vrši v Pragi velik shod čeških agrarcev, na katerem bo poslanec Rataj govoril o pretekli strankini politiki, poslanec Prašek pa o prihodnji politiki stranke. Od Praškega pričakujejo, kakor poroča »Konserv. Korr.«, velevažne izjave o strankini politiki.

Avstrijska trgovina.

Dunaj, 11. maja. Kakor poroča statistični urad kupčijekega ministarstva, je leta 1903. iznašal uvoz v Avstrijo 1.936.400.000 K, izvoz pa 2.236.400.000 K.

Katoliška vlada v Belgiji.

Dne 29. maja bodo nadomestne volitve polovice poslancev za belgijsko poslaniško zbornico in na novo se bodo volili skoro

vsil senatorji. Belgija ima od l. 1884. nadalje katoliško vlado, ki se je vzdržala v 10 volitvah. Katoliška vlada v Belgiji je zlasti mnogo storila na socialno-zakondajskem polju. Zato je opravičeno upanje, da bode Belgija tudi v prihodnje imela katoliško vlado.

Revizija meščanskega zakonika.

Dunaj, 11. maja. Danes je imela komisija za revizijo meščanskega zakonika svojo prvo sejo. Predsednik dr. Unger se je v otvoritvenem nagovoru zahvalil ministrskemu predsedniku, ki je povzročil revizijo. Posvetovali so se, kako prirediti s pripravljanimi deli. Po daljši debati je sklenila komisija, da naj justično ministarstvo izdela pregled onih določil meščanskega zakonika, ki so nezadostna in v protislovju s nazori sedanjega časa in zavirajo ter otežujejo praktično pravno in prometno življenje.

Stavka trgoveške mornarice na Francoskem.

Iz Bordeauxa se poroča: Na nekem 10. t. m. sveder se vršedem shodu častnikov trgoveške mornarice je bil vsprejet predlog, s katerim se častniki proglašajo solidarnim s svojimi tovariši v Marzilji ter povdarjajo, da bodo, ako se častnikom trgoveške mornarice tekom 13 dni ne izpolnijo zahteve, zapustili ladje.

Nemčija proti Poljakom.

Berolin, 11. maja. Pri nadaljni debati zakonskega načrta o novih naselbinah je govoril Tüger in trdil, da se tudi s tem načrtom ne bode dosegel namen, ki se namerava doseči. »Nam tako neljuba velika poljska plodovitost se ne da postavnim potom odpraviti. Vsakdo ima po pravem pravu pravico do domače zemlje, in to pravico krši zakonski načrt«. Justični minister dr. Schönstedt je izjavil, da zakonski načrt ne prepoveduje Poljakom naseljevanja, ker so Poljaki. Preprediti hoče le take poljske naselbine, ki so v protislovju s smotri zakonskega načrta. Poslanec Dziembowski (Poljak) trdi, da je zakonski načrt v protislovju z določili ustave. Minister pl. Hammerstein izjavi: Poljaki so hrabri in pogumen narod, a Poljaki imajo povsod, kjer stanujejo, državi nevarna stremeljenja. To dokazujejo tudi izvajanja predgovornika, ki je rekel, da Poljaki predobro poznajo moč države in zato sedaj ne nastopijo proti njej. Če bode postava, kakor trdi Poljaki, imela drugačne posledice, kakor jih namerava, zakaj glasujejo Poljaki proti njej. Poljske naselbine se ne prepovedujejo. Imeti hočemo dobre patriotične Poljake. Nočemo znižati število Poljakov, hočemo pa gospodarsko in kulturno pokrepiti Nemce. Zakonski načrt se je izročil v pretres komisiji, ki obstoji iz 21 članov.

Iz brzojavk.

Praga. Obč. svet je sklenil imenovati eno ulico Dvořákovu ulico, eno trg pa »Petrograjski trg«.

Budimpešta. Grof Apponyi je izjavil, da ne namerava izstopiti iz političnega življenja.

Dunaj. V finančnem ministarstvu nameravajo uvesti obdavčenje voznih kart za ladje v Dalmaciji in uvesti tudi naklado na uvoz na piva. Z dohodki nameravajo zvišati plače učiteljskemu osebju.

Trst. Predsednik trgoveške zbornice Francišek Dimmer je v 78. letu umrl. Zadel ga je srčna kap.

Budimpešta. Dne 27. t. m. bode glavna razprava proti članom stavkarskega odbora železničarjev. Obtožnica jih dolži, da so se odrekli uradne dolžnosti, poškodbe državnega premoženja in javnega nasilstva.

Rim. Zbornica se je 12. t. m. pričela posvetovati o proračunu za leto 1903/4. Finančni minister Luzaatti je naznanil, da prinese proračun 20 milijonov lir preostanka.

Gyanga. Tibetanci, ki so vtrjeni do 1300 jardov od angleškega tabora, so postavili tam več topov ter streljali več ur neprenehoma na angleški tabor. Tudi v Ronški dolini se je nabralo večje število Tibetancev.

Carigrad. Avstro-ogrski civilni agent dvorni svetnik pl. Müller in vojaška atašaja pl. Giesl in Kalnin, kakor tudi general Schostak, katerim se je pridružil tudi ruski generalni konzul v Solunu, pl. Giers, so bili v Monastiru od okrajnih oblasti in konzulatskega osebja slovesno vsprejeti. Tudi prebivalstvo jih je radostno vsprejelo.

Carigrad. Vojaški pobočniki so, ko so se prepirali o neugodnem položaju makedonskega orožništva ter dosegli potrebno reorganizacijo, zahtevali še nekoliko inozemskih častnikov in podčastnikov.

Praga. Posvetovanje češkega kluba se vrši šele po delegacijskem zasedanju, posvetovanje zaupnikov pa šele v septembru.

Budimpešta. Listi povdarjajo, da se iz ekspozeja finančnega ministra lahko sklepa, da bo Ogrska v kratkem morala priznati svoj deficit, ali pa zvišati davke.

Belgrad. Listi poročajo, da se je kronanje kraljevo radi tega odložilo, ker ne more biti narodna krona do meseca junija dogotovljena. Krona bo narejena iz prvega topa Karagjorgjevičevega in bo brez okraskov.

Pariz. Republikanski listi zahtevajo, naj se prejšnjo srbsko kraljico preneha iz Francoske, češ da se, odkar je katolikinja, strastno bavi s politikom in da je samo valed njene agitacije v njeni okolici propadla pri obč. volitvah republikanske lista.

Slovensko planinsko društvo

je imelo v sredo sveder v restauracijskih prostorih tukajšnjega »Narodnega doma« svoj občni zbor. Društveni predsednik g. profesor Orožen je pozdravil zborovalce ter se zahvalil vsem zastopom in posameznikom, ki društvo na svetovni in dejanjem podpirajo. Iz pozdravnega nagovora dejanjem, da je gmočno društveno stanje nekoliko slabše, ker je radi obstrukcije izostala za tretje leto podpora 1000 kron.

O društvenem delovanju omenja, da se bo »Aljažev dom« še letos otvoril, da se vrše priprave za Kadnikovsko kočjo in da je les za kamniško kočjo že na mestu. Koncem svojega nagovora se je spomnil umrlega člana gospoda Ivana Rodeta, ki je z zneskom 4000 kron v svoji oporoki omogočil, da se bo zgradila kamniška kočja, kateri je namenil to darilo. Zborovalci so v znak sožalja vstali s sedežev.

Društveni tajnik g. Hauptmann je poročal, da se je število članov v preteklem letu pomnožilo na 236 članov, tako da šteje društvo skupno 1798 članov, od katerih pripada 528 članov osrednjemu društvu, 1270 pa podružnicam. Tajnik je poročal o društvenem delovanju v preteklem poslovnem letu, katerega smo itak zasledovali obširneje v našem listu. Omenjal je društvenih predavanj, zabavnih večerov, planinskega plesa, izletov na Krst, Triglav, Logarjevo dolino, društvene desetine, prihodnje otvoritve »Aljaževskega doma« na Vratih, Tominškove poti na Triglav, ki bo najkrajša pot s Trente na Triglav, izboljšanja pota od Luknje čez Rušo; dalje je društvo poznalo Lučko in po pravilo mnogo manjših potov in stez. Število obiskovalcev društvenih koč vedno narašča. Pod Razorom je društvo kupilo prostor za stavbo koč, drugih načrtov pa ne kaže razlaševati. Poročilo je dalje omenjalo delovanja »Planinskega Vestnika«, povdarjalo, da je v prometu mnogo tisoč prekrasnih razglednic, katere sta društvo omislila gospa Mankočeva in gospod dr. Förster ter si s tem pridobila velike zasluge za društvo. Na Jezerko je društvo uredilo novo pletno vožnjo, spominjalo se 60letnice prof. Chondonskega in 70letnice Jana Lege, izposlovalo, da vozi od 1. junija do 18. septembra na Gorenjsko še en vlak. Promet tujcev v deželi vedno narašča. Kranjska postaja vedno bolj znana. Podružnice, razven dveh, dobro delujejo.

Blagajniško poročilo je podal g. Jar. F. o r a s t e r. Razkazuje dohodkov 23.789 K 87 v., stroškov 23.932 K 16 v., nedostatek znaša 143 K 29 vin. Čista imovina društva znaša 15.309 K 13 v. Glavni računski sklep vesoljnega društva pa izkazuje dohodkov 56.165 K 22 v., stroškov 50.849 K 81 v., preostane gotovine 5315 K 41 v. Čista imovina vesoljnega društva je 52.525 K. Proračun osrednjega društva za l. 1904 znaša: dohodki 10.400 K, stroški 12.167 K 87 v., nedostatek 1767 K 87 vin. Pregledovalec računov g. Mejač je poročal, da so računi v popolnem redu.

Pri dopolnilni volitvi enega odbornika je bil izvoljen v odbor gosp. Korošec, koncipist pri dež. odboru.

Razvile so se nato obširne debate. Gospod Mandelj je priporočal odboru, naj ne stavi več premajhnih koč. Njegov predlog, naj bi se triglavska kočja od znotraj obila, je bil splošno odobran. Glede njegovega vprašanja, ako se bo napravil botanični vrt na Velem Polju, je odgovarjal g. profesor Machar, da se to gotovo zgodi. Glede koč je povdarjal g. dr. Tominšek, da je treba premišljevat, kje se bode dobilo pokritje za holje naprave. Denar za opravo za češke kočje so češke dame nabrale s prostovoljnimi doneski. Tudi do ljubljanskih dam se bo odbor sedaj obrnil, da nam pomagajo glede oprave »Aljaževskega Doma«.

Predlog g. dr. Svigleja, da bi se zvišala udnina, je bil zavrnjen. Razni govorniki so povdarjali, da društvu da moč le množina članov, ako bi bila pa višja članarina, ni gotovo, ako bi društvo imelo več dohodkov. Nekatere podružnice prosijo celo, da se jim članarina zniža. V kranjsko-gorskem okraju so člani društva celo delavci. Gosp. Orožen je omenjal z ozirom na zgradbo koč, da so bile kočje, katere je omenjal g. Mandelj, prve kočje, a kjer bo treba, se jih bo sedaj več gradilo. Predlog g. dr. Tominška, da se tudi v prihodnjem predpustu priredi planinski ples, je bil soglasno sprejet. Z ozirom na neko željo g. Mandlja je povdarjal g. dr. Tominšek, da se mora sedaj ostati pri dosedanjem dru-

štveni naredbi, da ima osrednje društvo pravico delati tudi ondi, kjer kaj podružnice zamude. Šele potem, ko bodo vse podružnice dobro delovale in bodo dobro urejene, bo na mestu, da bo v Ljubljani poslovala le podružnica, nad društvom se pa postavi neko posebno centralo. G. dr. Tominšek je navajal, da radovljiška podružnica sedaj nič ne deluje in da niti članarine ne pobira in tudi v soško podružnico bo treba poseči, da ne razpade. G. dr. Sviglej je predlagal, naj bi društvo vplivalo pri »Slov. Matici«, naj sprejme v svoj zemljevid slovenskih dežel, kadar ga izde, tudi pota »Slov. plan. društva« in kočje. G. prof. Orožen je odgovarjal, da sedaj ni sredstev, da bi se izdal adina primerni zemljevid v merilu 1:25.000, dokler pa mi tega ne zmoremo, treba se bo zagnati na zemljevid posameznih avstrijskih dežel, ki se izdelujejo v zgoraj označenem merilu. Do tedaj se bomo morali zadovoljevati s tem, da bomo izdajali razne načrte, kakršnega se že izdalo društvo za promet tujcev na Bledu »Vodnike« po raznih slovenskih krajih.

Očisti zbor je prišel, da je možem, zbranim v tem društvu, resna stvar velika naloga »Slov. plan. društva«. Naj bi pri svojem nesebičnem in plemenitem delu našli obilo podpore v vseh krogih slovenskega naroda!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. maja.

Odlikovanje. Premilostni gosp. knezoškof ljubljanski, dr. Anton Bonaventura J. gilič, je imenoval g. Ivana Juana, župnika v Spodnji Irliji, o priliki njegove sedemdesetletnice (12. maja) za duhovnega svetnika.

Birmovanje in kanonična vizitacija v ljubljanski škofiji: Meseca maja bo birmovanje: 14. na Sv. Gori, 15. na Vačah, 16. pri Sv. Heleni, 17. v Dolu, 18. na Crnučah, 19. na Ježici, 24. na Preski, 29. v Sostrem, 30. v Zelimljah, 31. v Rudniku. 1. junija v Dobravi pri Kropi.

Blagoslov temeljnega kamna cerkve v Cerkljah pri Krškem bo 26. maja.

Podraženje mesa in graški občinski svet. V graškem občinskem svetu je bila zanimiva razprava o podraženju mesa. Povdarjalo se je, da cene mesarji niso znižali takrat, ko je bila cena živini nizka. Zvišanje cene 8 v. za kilogram je prineslo mesarjem v enem mesecu 30.000 kron dobička. Sklenjena so bila sledeča določila: Mesarji, ki prodajajo meso na javnih prodajališčih, morajo volovsko prodajati po 12, kravje in drugo meso pa po 16 v. pri kilogramu ceneje, kolikor znašajo maksimalne cene. Mesarjem na javnih prodajališčih, ki bodo prodajali meso dražje, bodo prostori odpovedani. Tržni komisariat mora do 20. t. m. določiti cene. Predlagalo se je tudi, da morajo mesarji na vidni tablici imeti zaznamovano kakovost mesa.

Cene železa namerava železni kartel zvišati ter bo o tej zadevi sklical zborovanje vseh avstro-ogrskih tvornic železa.

Anton Supuk. Iz Sibenika poročajo: Dalmatinski državni in deželni poslanec Anton Supuk je nenadoma umrl. Supuk je bil 30 let šibeniški župan in skoraj ravno toliko časa državni in deželni poslanec.

Češki tehniki na Gorenjskem. Večje število čeških tehnikov in akademikov iz Prage si bo poputrajšnjim ogledalo tovarne in železniške stavbe na Gorenjskem, posebej v Bohinju.

Osobna vest. Davkar gosp. Ivan Fink je imenovan glavnim davčnim kontrolorjem v Ljubljani.

Utonil je v pijanosti 69 let stari kovač Anton Avseč iz Pudoča, okraj Litija.

Slovenske novice iz Amerike. V Clevelandu je povozil voz poušne železnice 12letnega dečka Filipa Rozenkoviča. — V Calumetu je umrla od kapi zadeta g. Marija Žagar, sestra pred tremi leti umrlega slovenskega duhovnika Franca Zagarja.

Ljubljanske novice.

Stotnik Mark pl. Traisenthal je včeraj zapustil valed premeščenja k 7. polku ljubljano. — Bil je eden izmed onih redkih zapovednikov, katerim ohranijo vsi, ki so pod njegovim poveljstvom služili, brez izjeme blag spomin. — So pa častniki, o katerih se kaj takega ne bo moglo reči. — Eden izmed teh — ki jih je pa notabene pretežno o število — je n. pr. nadporočnik Scheufeler. — Najmilejši izrazi, s katerimi pita moštvo, so: Schwein, Schweinkerl, Bande, Bagage... itd. Drugih lepih naslovov ne moremo zapisati, ker to brani že dostojnost. — Pristavimo le še, da je to vseresnično, kar lahko potrdi cela stotnija, seveda če bi smela.

Utopljena. Okolu 60 let staro ženo Jožefa Musloviča, stanujočega na Dunaj, cesti št. 9 so našli utopljeno v Savi pri Zalogu.

Posebni vlak v Postojno bo odšel na Binkoštni ponedeljek iz Ljubljane ob 9. uri 40 min. dop.

Umrli so: Posesnik tiskarne g. Adolf Kleiml v 42. letu svoje dobe; gospa Amalija Regnard, roj. Kolerus pl. Galdern v 72. letu svoje dobe; soproga pekovskega mojstra Helena Smerke. V Hradeckega vasi je umrl mizar Jožef Anžič, star 44 let.

Novo vojaško strelišče. Na tem strelišču je dobila dovoljenje za kantino Ant. Pihernek.

K vojaškim vajam v Bosno je moralo iti več nadom. rezervistov, ki so bili ondotnemu polku prideleni. — Vaje trajajo štiri tedne.

Zidarska dela v Ljubljani. Ker je vreme še precej ugodno, se pri vseh stavbah dela. Na knezoškofskih parcelah so pričeli letos z gradbo treh novih hiš. Lani dograjene hiše in vile ometavajo in anažijo.

Stavka prevoznikov. Piše se nam: Prevozniki so imeli včeraj zopet shod, na katerem so sklenili nadaljevati stavko. Zazmočih je bilo okoli 100 prevoznikov. Namimivo je, da je šišenski župan odbor stavkajočih, ki je prišel v Siško, z orožniki v »imenu postave« odstranil iz Siške. Radi tega je vladalo mej šišenskimi prevozniki veliko razburjenje proti županu, ki tako pač ne postopa na korist svojih davkoplačevalcev. Stavkajoči pravijo, da se morejo podjetniki pogajati samo z njihovim odborom, ne pa s posamezniki. Ako se pomisli, da je prevoznik s tovorom ob 5. uri zjutraj že v Ljubljani in da mora torej celo ponoči krmiti, da ima samo par ur spanja in da za ves svoj trud in za par konj, voz in vse drugo zasluži od 3. ure zjutraj do 9. ure zvečer samo 3 gld. 50 kr., tedaj je pač na slabšem, kakor marsikateri delavec. Prevozniki ne bogatijo, pač pa stavbinski podjetniki, ki naj napram stavkajočim razumejo pravično stališče!

Danilov »orfej« je bil kljub nenavadni secesionistični reklami in preobloženemu sporedu nepričakovano slabo obiskan. Ni pa tudi čuda, kajti vstopnice so bile za tak užitek silno pretirane. Izmed vršečih se točk je omenjati mestno godbo in pa Batistov bariton — te točke so bilo edino dovršene; kar se tiče ostalega sporeda, se vzdržujemo vsake kritike. Pri prvi predstavi sta celo dve točki izostali in vendar je trajal orfej nepričakovano dolgo — do polnoči. Popoldanska včerajšnja vprizoritev je morala izostati, ker neplačana godba ni hotela igrati, in tudi zvečer, kakor slišimo, ni povsem prodrla, ker je pričela mestna godba štrajkati. Občinstvo je bilo baje radi nepopolne uprizoritve ogorčeno in je hotelo pripraviti majhno demonstracijo.

Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev i. t. d. v Ljubljani vabi svoje člane na svoj redni prijateljski razgovor, kateri se vrši v torek 17. t. m. ob treh popoldne v gostilniških prostorih »Rokodelskega doma«. — Dnevni red: 1. Nagovor načelnika. 2. Volitev predsednika in zapisničarja (sestanku). 3. Privatne izkuhanije. 4. Pivo. 5. Raznoterosti. Zeleti je mnogo brojne udeležbe. Odbor.

Ljubljancan obsojen v Ameriki. Sodnik Newburger v New Yorku, je obsodil Aleksandra Vrtnika, kateri je naseljenko Ano Zeller ogorčilo za 100 dolarjev, v šestletno ječo. Zeller je imela omenjenih 100 dolarjev v Emigrant Savings banki, kjer je dobil Vrtnik denar na goljufiv način. Bančno knjižico si je prilastil. Vrtnik je šele par mesecev v Ameriki.

Morilec v hiralnici. Ker so zdravniki konstatirali, da je 96letni ubogi Ivan Pavlič, ki je umoril mestnega ubogega Ciglerja, nezdraven, ustavljeno je proti Pavliču vpskali v hiralnico, kjer bo imel sedaj mir pred Ciglerjem in kjer bo preživel pod strogim nadzorom zadnje dni svojega življenja, je bil jako vesel, ter pravil, da ga peljejo na ženitovanje. Z besedami: »Jaz nisem za hiralnico, ampak za limfabriko« je naposled zaključil Pavlič svoja razmotrivanja.

Duhovništvo in delavstvo. Socialni demokratje so včeraj sklicali shod, na katerega dnevnem redu je bila točka »Duhovništvo in delavstvo«. Naznanjevali so velik shod in zato so prišli govorit kar trije soc. dem. voditelji. Strahno boli soc. demokratje, ker se slovenski duhovniki ne strajajo postaviti se za pravične zahteve delavstva. Na shod je prišlo samo 124 oseb in še te niso bile vse socialnodemokratske barve. Delavstvo je pač vedelo že naprej, da se ne bo razpravljalo o interesih delavstva, zato je demonstriralo s svojo — neudeležbo. Več o tej socialnodemokratski blamaži bomo še poročali.

Malo več obzirnosti do občinstva! Pred zgradbo »Mestne klavnice« ležijo na cesti veliki kupi mesne, tako da se vozovi le z največjo nevarnostjo morejo umikati električni železnici. Ako bi imel kak drug posestnik kaj na cesti, takoj bi se mu naložila kazen.

Naj se one nevarne kupe odstrani s ceste! da se ne pripeti kaka nesreča!

Razglas. S 1. junijem 1904 se ustanovi na južnem kolodvoru v Ljubljani v prostorih c. kr. glavnega carinskega urada ekspositura c. kr. oddelka finančne straže v Ljubljani, in sicer v svrhu uradovanja pri pošiljateljstvu, sladkorja, piva in rudninskega olja iz tuzemstva na Ogrsko, v Bosno ali v Hercegovino in nasprotno, ki so podvržene preokaznemu postopanju. Vse prijave in dostavljanja gornjih pošiljatev, katere so se do slej vršile pri c. kr. oddelku finančne straže v Ljubljani na Bregu št. 6, se torej od dne 1. junija 1904 nimajo nadalje več vršiti pri tem oddelku, temveč pri gornji eksposituri na južnem kolodvoru, in sicer ob delavnikih od 8 do 12. ure dodoludne.

Vlom. Strojnemu ključarju Ivanu Tomcu, stanujočemu v Linhartovih ulicah št. 8, je bil dne 9. t. m. vlinjen v kovček. Tat mu je pokradel: en dežnik, denarnico s 50 K, hranilnično knjižico z vlogo 30 K, eno verižico, 3 zlatice prstane in en Marije Terezije tolar. Storilec je neznan.

Skasani grešnik. Že par let so oblasti zasledovale bivšega izseljevalnega agenta Rajkota Vidmarja iz Idrije zaradi hudodelstva goljufije. Pretečeni teden se je pa Vidmar sam javil orožnikom v Trbižu. Vidmar je znan tudi ljubljanski policiji. Izročili ga bodo okrožnemu sodišču v Gorici.

Trpinčenje živali. Včeraj popoldne je neki fjakarski hlapec brez vsakega povoda pretepal na stojišču Dunajske ceste svojega konja tako, da se je občinstvo zgrajalo nad tako surovim početjem. Posredovati je moral v bližini stoječi stražnik. Oblasti naj proti takim ljudem najstrožje postopajo!

Delavsko gibanje. Dne 11. t. mes. se je odpelovalo od južnega kolodvora v Hrudišico 36 Makedoncev, v Ameriko pa 7 Hrvatov. Včeraj se je odpeljalo v Ameriko 5 Slovencev, iz Amerike pa je prišlo 16 Slovencev. 20 Hrvatov se je odpeljalo isti dan v Hav. 77 pa v Hrudišico.

Delovanje alkohola. Dva alkohola polna ljubljanska razgrajda sta prišla včeraj ob polnoči v gostilno »pri roži« v Zidovskih ulicah provocirati goste. Ker pa teh nista našla, sta natakaričo psovala in ji grozila. Posredovati je moral stražnik, ki je razgrajda odpeljal v »šnehkamro«.

Književnost in umetnost.

Koncert »Glasbene Matice«. Slovensko občinstvo opozarjamo še enkrat na lep in zanimiv program jutrišnjega »Matičnega« koncerta in želimo, da občinstvo koncertno dvorano do zadnjega prostora napolni! Prepotrebnosti in krasno uspevajoči kulturni zavod naše »Glasbene Matice« zasluži naše simpatije in našo dejansko podporo, ne pozabimo tudi dobrodelnega namena te prireditve, kajti koncert se vrši na korist penzijskega fonda! »Matica« že mnogo let z velikimi uspehi v koncertih in v glasbeni šoli deluje, da smo jo pri tej priliki še posebno podpirati moralno navezati. Upamo, da bo naša občinstvo to upoštevalo. Koncert je nekako prireditelj glasbene šole, solski koncert v višjem smislu. Kot solisti nastopajo odlični gojenci glasbene šole. Orkester bo pri tem koncertu zelo velik, razven pri Hartmanovem oratoriju še pri nobenem »Matičnem« koncertu ni sodelovalo tako veliko število glasbenikov. Igralo bo jutri v orkestru blizu 60 moči! Privrkat nastopi v orkestru sodelujoč ensemble goslarjev v višjih razredov Matične glasbene šole. V zadnjih letih so se namreč vpeljele v glasbeni šoli redne skupne vaje goslarjev, ki se jako lepo razvijajo. Bogastvo glasbenega zavoda pokazalo se bo tudi v tem, da je solski zbor Matičin, broječ blizu 90 mladih pevcev in pevcev, pomnožen v sopranu in altu s približno le 20 članicami ženskega zbora Matičnega, zmožen izvajati tako lepo skladbo, kakor je Dvořákova slavnostni spev. Poslednjo točko vspeveda bo torej skupno v zboru in orkestru izvajalo 160—170 moči! — Vstopnice se dobivajo v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu.

Velike stavke pekovskih pomočnikov.

Berolin. Tu so 10. t. mes. zvečer pričeli stavkati pekovski pomočniki. Stavke se udeležuje do 4000 pomočnikov. Razširjena pa je stavka po vsem mestu in po večini predmestij. Mojstri skušajo sami nadomestovati stavkajoče pomočnike ter so tudi poklicali dobro organizovane pekovske sinove iz pokrajine, ki so že došli v Berlin in delajo namesto pomočnikov. Do nemirov še ni prišlo. Mojstri so naznanili svojim odjemalcem, naj se ne hudejejo, ako se jim kruh ne bo pravočasno dovažal.

V delavskih predmestjih delavstvo bojkotira pekovske mojstre.

Bilbao. (Špansko.) Pekovski pomočniki v Bilbao so pričeli stavkati. V pekarijah pečejo sedaj vojaki. — Orožniške straže stražijo po ulicah.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenska zmaga v celjskem okrajnem zastopu.

Celje, 13. maja. Danes ponoči so Nemci vsem volilcem veleposrednikom poslali pisma, v katerih se lažejo, da ni res, da bi bila dr. Sernec in dr. Dečko poravnala Kosmovo škodo. Razburjenje je bilo raditega danes na volišču grozno. Na vsaki strani je bilo 29 volilcev. Nemci so prišli vsi, Slovencem so pa omamili s sleparstvom 3 ali 4 volilce. Ker je bilo na slovenski strani 29 volilcev in tudi na nemški strani 29 volilcev, odločil je žreb. Žreb je odločil za Slovence. Potem je komisija razveljavila en nemški glas, ker je bila oseba, za katero se je volilo, ogrski državljani in že mrtva. Ko je Rakuš videl, da Nemci propadejo, je odložil svoje mesto v komisiji, hoteč konec volitve preprečiti. Slovenski volilci so bili še vsi navzoči in so volili namestu njega Slovenca v komisijo, tako da so Slovenci v komisiji imeli vse tri člane. Tako je bilo 29 slovenskih glasov proti 28 nemškim glasovom. Veselje je valed te zmage v slovenskih krogih velikansko, Nemci so pa silno poparjeni.

Japonsko-ruska vojska.

London, 13. maja. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča, da so Rusi razdrli luko Daljni, da otežkočijo Japoncem izkrcavanje.

Petrograd, 13. maja. Na povelje Aleksejevo so Rusi razdrli luko in utrdbe v Daljni, kije Ruse veljal mnogo milijonov.

Tokio, 13. maja. (Poročilo Reuterjevega urada.) Po uradni preiskavi je poročilo Aleksejevo, da je železniška zveza s Port Artujem zopet popravljena, neresnično.

Petrograd, 13. maja. (Uradno.) General Karkovič poroča generalu Pflugu, da je japonski oddelek, močan 10.000 mož, prodrl do Finjana. Ena Japonska divizija je šla 10. t. m. proti Hajčenu, neka druga 40 topovi in 1500 jezdecov od Fenvančena, proti Saintsi.

Petrograd, 13. maja. (Kor. urad.) General Karkovič javlja, da se je izkrcalo 20.000 Japoncev z artilerijo. Pičvo je zasledeno od 1500 Japoncev. Japonski oddelek je obkolil pri Sikhei 9. t. m. rusko stražo. 4 moške so mrtvi, 8 ranjenih. Dne 9. in 10. t. m. so prednje japonske straže zasledle Mutiatun in Siadiatin, severovzhodno Palatien. Drugi japonski oddelki so se utaborili zahodno od Pičeva. 10.000 Japoncev s 50 topovi so v Salikaihuke, drugi sovražni oddelki korakajo ob reki Tajatzi. Severnozahodno pri Pičevu delajo Japonci utrdbe.

London, 13. maja. General Kuroki je prekoračil reko Tajanho z glavnim delom svoje armade, da se popolnoma polasti Liaotuna in Port Artur popolnoma izolira.

Berolin, 13. maja. Čuje se, da Kuropatkin zbira svoje čete pri Tašičao nedaleč od Niučvana, da se upre japonskemu prodiranju proti Liaojanu.

Petrograd, 13. maja. (Kor. urad.) Set mornariške akademije podadmiral Čukein je imenovan poveljnikom črnomoškega brodomoja.

Petrograd, 13. maja. (Kor. ur.) Vladni list priobčuje ukaz o najetju zunanega 5% posojila. 300 milijonov rubljev bo plačanih 1. 1909.

Petrograd, 13. maja. (Kor. ur.) Ruska agentura poroča iz Mukdena: 9. t. m. se je približalo 5 japonskih kompanij zopet železnici severno pri Pulantionu. Prišlo je do praske. 4 moške naše mejne straže so bili ubiti ali ranjeni.

Petrograd, 13. maja. Iz Liaojana poročajo, da si je general Kuropatkin ogledal sanitetne vlake in pohvalil moštvo za njegovo hrabrost. V Liaojanu in drugih mestih japonska proklamacija Kitajcem, naj se

vzdignejo proti Rusom za osvobodjenje Mandžurije, ni imela nobenega uspeha. Nova mobilizacija obsega štiri infanterijske divizije, dve brigadi z 80 bataljoni, 36 švadroni, 35 baterij z 278 topovi.

Celovec, 13. maja. Vzorni duhovnik vzgledni rodoljub komendant Valentin Sumah na Reberci je po dolgi bolezni danes umrl, star 57 let. Pogreb bude v nedeljo ob 3. uri popoldne.

Zagreb, 13. maja. Evgen Kumičič je danes umrl.

Petrograd, 13. maja. Pri svetovni razstavi za otročjo vzgojo sta dobila častno priznanje zaslužna slovenska lista „Angelček“ in „Vrtec“.

Belgrad, 12. maja. Vest, da se snideta srbski kralj in bolgarski knez, je bila napačena obdinstvu danes jutraj. Splošno se priznava velik pomen tega sestanka ter se ga označuje kot uspeh vlade.

Građec, 12. maja. Laški dijaki v Građcu so skienili, da se udeležijo kongresa nemških dijakov v Pragi.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, odnosno brat, stric, svak in zet, gospod

Adolf Klein

lastnik tiskarne

včeraj, 12. maja, ob 11. uri ponoči po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 42. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega rajnega se bude v soboto, dne 14. maja, ob polu 6. uri popoldne slovesno blagoslovilo in iz hiše žalosti v Spitalskih ulicah št. 5 na pokopališče k svetemu Krištofu prepeljalo ter položilo v rodniško rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 13. maja 1904.

864 1 Žalujoči ostali.

Zahvala. 849

Za obilno spremstvo pri pogrebu umrlega čast. gospoda

Ivana Klemenca

duhovnika v začasnem pokoju izrekamo vsem čislanim udeležnikom pogreba najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo pred. g. kanoniku Sajovicu, g. dekanu, g. svetniku Ažmanu, ki je govoril rajnemu v slovo, gospodom duhovnikom s bratom za krasno petje, bralnemu društvu in Marijini družbi v Gorjah ki sta bila zastopana pri pogrebu, tukajšnji šolski mladini, obojni Marijini družbi in vsem drugim, ki so spremlili dragega pokojnika k zadnjemu počitku.

Borovnica, dne 12. maja 1904.

Žalujoči ostali.

Zahvala. 858

Smatramo za svojo prijetno dolžnost, da se tem potom najtopleje zahvalimo p. n. vsem skupaj in vsakemu še posebej, ki so našo iskreno ljubljeno mater, oziroma soprogo ali sorodnico spremlili v tolikem in tako častnem številu na žalostni poti k pokoju! Bog bodi zato plačnik!

Na Brezovici, dne 9. maja 1904.

Rodbina Remškar.

Panorama internacional

Ljubljana, Počakarjev trg.

Fotoplasti. Naravnim slična potovanja.

Svetovnozgodovinski in patriotični prigodki.

zadnji razstavi dan:
V soboto, dné 14. maja 1904

Vožnja Andree-ja

in tovarišev proti Spitzbergom
in zanimivo dviganje zrakoplova.

Razstavljeno od 15.—21. maja:

Krasni Neapolj in izbruh Vezufa

V mednarodni panorami vidimo dvotirno zobokolno železnico, ki se pa le po eni tračnici s spodaj ležečega postajnega poslopja pomika navzgor do vrtočlave visočine; pa tudi bljuvalnik sam, ki odpira svoje žrelo, dim tekoče lave, krasni zaliv, večno krasni Neapolj, vse to se kaže v najnaravnnejših barvah, plastično, in gledalec dobi pojem o vesilni moči prirode, elementov.

Najvišja cesarska, kraljevska, knežja in vatikanska odlikovanja itd.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure popoldne in od 2. do 9. ure zvečer.

860 1—1

Šole in društva imajo znižane cene.

Iščem za svojo specerijsko trgovino
spretnega
trgovskega pomočnika

ki je vojaščine prost, zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi.

Pismene ponudbe z referencami na Josipa Vodnika v Sp. Šiški. 857 2—1

Ciril-Metodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

Častiti botri in botrce!

Priporočam vam svojo lepo zalogo birmanskih daril, vsakovrstne zlatnine, srebrnine, namiznega orodja (Besteck) in žepnih ur.

Za obilni obisk prosim

z velespoštovanjem

Karol Januš, juvelir in zlatar
Ljubljana, Židovske ulice 3.

821 (2)

Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano

največja jednonadstropna hiša

štev. 51 „pri Kraljičici“

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K. Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20; ustmene informacije se dobe istotam vsak dan od 12. do 2 ure popoldan. 813 14—6

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

292 26—20

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri šrebanjih, pri iztrebanju najmanjšega dobitka. — Promene za vsako šrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

1. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1. Strobelsgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 329